

SBĚRATELSKÉ+NOVINY

NÁKUP A PRODEJ PŘES INTERNET JE DNES SAMOZŘEJMOU SOUČÁSTÍ TRHU S UMĚNÍM, foto: Jan Rasch

INTERNETOVÉ AUKCE: INVESTIGATIVNÍ SEGMENT?

Trh s uměním na internetu

O tom, že se internet stal jedním z klíčových prvků v rámci trhu s uměním, nemůže být pochyb. Pro většinu obchodníků, a to jak galeristů, tak aukčních domů, je nemyslitelné nemít relevantní webovou prezentaci. Nejde přitom zdaleka jen o marketing a komunikaci se zákazníky, ale i o prodej.

Stále frekventovanější jsou i internetové aukce umění, které lze dle jejich formy a charakteru rozdělit přibližně do tří skupin. První z nich reprezentují prodejci, pro něž jsou internet a internetové aukce klíčovou formou prodeje, druhou skupinu tvoří zavedené tradiční aukční domy reflektující formu internetového prodeje jako určitý doplněk či zpestření. Třetí pak vzniká díky zprostředkujícím serverům (kupř. lot-tissimo.com, invaluable.com, liveauctioneers.com), které ve spolupráci s jednotlivými aukčními domy v mnoha případech nabízejí „živé“ dražení po internetu. Mimo tyto formáty pak zůstávají tradiční aukční portály, které v tomto směru mají podíl na vzestupu internetového prodeje a jsou čím dál častěji využívány nejen soukromými prodejci, ale i obchodníky (eBay, Aukro, atd.).

Výše uvedené neplatí jen v celosvětovém kontextu, ale taktéž i na tuzemském trhu s uměním. Zde se především v několika posledních letech objevili obchodníci, jejichž hlavním způsobem prodeje se staly internetové dražby (kupř. obrazyvaukci.cz, galerieplatyz.cz, galerie-narodni.cz, estarozitnosti.cz), zatímco některé v našem prostředí již tradiční „kamenné“ aukční domy využívají internetových dražeb jako stabilního doplňku klasického aukčního prodeje (kupř. 1. Art Consulting, Vltavín nebo galerie Dolmen). Rozvoj „internetového“ segmentu trhu je způsoben několika faktory. Jedním z hlavních je daleko snazší dostupnost potenciálních dražitelů než v případě omezení se na tradiční aukce, s možnostmi absenčních příhozů nebo dražeb po telefonu. Dále nepochybně jde o větší pohodlí a anonymitu kupujících, jimž odpadají komplikované cesty nebo vazby na prostředníky. V neposlední řadě je to také časté zařazení relativně méně finančně náročných položek, což často motivuje především méně movité, ale i mladé sběratele.

Nepřeberné množství položek v internetových aukcích, v kombinaci s obecnou dostupností aukčních katalogů v online podobě, navíc umožňuje výhodný nákup často chybně katalogizovaných či autorsky určených položek. Za popularizací a rozvojem tohoto jevu i mezi zavedenými galeristy stojí londýnský historik umění a galerista Philip Mould, známý divákům televizních obrazovek z pořadů vzniklých v rámci produkce BBC *Antiques Roadshow* (vysílaná i v České televizi) a zejména *Fake or Fortune*.

Philip Mould je samozřejmě specifickým příkladem šitky v relativně poklidném rybníce, která dokáže investovat vysoké částky do potenciálních „spáčů“ (Sleepers), a navíc vše díky brilantnímu marketingu a kontaktům dotáhnout až k úspěšnému prodeji. Každopádně tato skupina obchodníků a znalců motivuje i mladší galeristy a sběratele k důrazu na prvotní výzkum a snahu objevit ostatními nepoznané, což je relevantní jak pro kamenné, tak internetové aukce.

Podobně k danému materiálu přistupují například představitelé mladší generace galeristů jako Emanuel von Baeyer z Londýna (www.evbaeyer.com) nebo Mark Broch z nizozemského Haagu (www.old-master-drawing.com), kteří se snaží docenit a objevit podceňované, ale přesto kvalitní autory nebo směry momentálně mimo módní vlny trhu s uměním.

Symptomatická pro tuto mladší generaci obchodníků je mimo tradičního důrazu na průzkum jednotlivých předmětů také internetová prezentace, často v kombinaci s přímou nabídkou, a to mnohdy zahrnující předměty s relativně dostupnými cenami, které se však jinak neodrážejí v jejich kvalitě.

pokračování na straně 4 ■

Nejbližší aukce

PRAHA Podzimní sezonu zahájí v sobotu 24. září aukce aukčního domu Dorotheum a hned následující den se uskuteční aukce společnosti Prague Auctions. Další aukce budou následovat v říjnu: European Arts (2. 10.), 1. Art Consulting (9. 10.), Vltavín (20. 10.), Sýpka (23. 10.), Galerie Arcimboldo (24. 10.). www.artplus.cz

Eliasson ve Versailles

VERSAILLES Zámek Versailles ve svých komnatách i přilehlém parku přes léto každoročně hostí výstavu některého z významných současných sochařů. Letos se této pocty dostalo dánsko-islandskému umělci Olafuru Eliassonovi. Pro Versailles připravil například několik desítek metrů vysoký vodopád nebo oblak uměle generované mlhy. www.chateauversailles.fr

Štreit sedmdesátiletý

OLMOUC Fotograf Jindřich Štreit začátkem září oslavil sedmdesáté narozeniny. Muzeum umění Olomouc si jeho životní jubileum připomíná výstavou *(Ne)známé fotografie 1978–1989*, která představuje více než dvě stě fotografií ze stěžejního období jeho tvorby. Výstavu je možné navštívit do konce října. www.olmuart.cz

Georgia O'Keeffe v Tate

LONDÝN Tate Modern, která je nejnavštěvovanějším muzeem moderního a současného umění na světě, v červnu otevřela své nové křídlo, pyramidovou přístavbu od architektů Herzoga a de Meurona. Zahajovací výstava je věnována americké malířce Georgii O'Keeffe. Její abstraktní květiny jsou v Londýně k vidění do 30. října. www.tate.org.uk

4+4 dny v pohybu

PRAHA Jednadvacátý ročník festivalu site specific divadla a výtvarného umění *4+4 dny v pohybu* se letos uskuteční ve dnech 30. září a 8. října. Festival se pokaždé koná v jiném nepoužívaném objektu v centru Prahy, letos obsadí Radniční domy na Malém náměstí. www.ctyridny.cz

Zářijový Art+Antiques

PRAHA – Obálka a úvodní článek zářijového čísla zvou k návštěvě výstavy Henriho Rousseaua, v obsáhlém rozhovoru je představen „naivní-konceptualista“ Marian Palla a hlavní tematický článek připomíná pozapomenutého zakladatele hnutí dada Waltera Sernera, rodáka z Karlových Varů. Na stáncích od 12. září. www.artcasopis.cz

SROVNÁNÍ CEN, artplus.cz eviduje na 200 tisíc aukčních prodejů

EDITORIAL

Češi ve světě

První pololetí letošního roku bylo pro české umění velmi úspěšné nejen doma, ale i v zahraničí. Deset nejdražších bohemik se prodalo v součtu za částku přesahující 2,57 milionu eur. To je téměř 70 milionů korun. Hned čtyřmi obrazy je v první desítku zastoupen Josef Šíma, po jednom díle pak Toyen, Emil Filla, František Kupka, Václav Špála, Georg Kars a Zdeněk Sýkora. Díla Toyen a Josefa Šímy byla dražena za částky přes 20 milionů korun, nového autorského rekordu s cenou 5,7 milionu korun dosáhl také Zdeněk Sýkora. Šimovu obrazu *Troska*, který byl začátkem června vydražen v Paříži za 21,5 milionu korun, se věnujeme v samostatném článku. Je mimo jiné zajímavý svou proveniencí – pochází z pozůstalosti Jiřího Voskovce.

České umění na světových aukcích většinou kupují Češi. Opravdu mezinárodní renomé (a publikum) mají pouze František Kupka, Alfons Mucha a představitelé fotografické avantgardy. Poměrně často se tak stává, že díla vydražená v zahraničí se do několika měsíců objeví na aukcích v Praze. Vysoké ceny v případě letošního top 10 však naznačují, že kupci byli spíše koncoví sběratelé než obchodníci s uměním. Na jednu stranu se můžeme radovat, že řada zajímavých děl se vrací do České republiky, na druhou to však bohužel znamená, že české umění nikdy nebude světové. Ostatně slavný obraz Toyen *Spící*, který se v roce 2009 na aukci v Praze prodal za více než 23 milionů korun, byl předtím nabízen ke koupi londýnské Tate Modern. Tehdejší ředitel galerie se nechal slyšet, že Toyen by galerie do svých sbírek chtěla, ale požadovaná cena mu přišla příliš vysoká.

Českou stopu má i Rembrandtův portrét *Muž s rukama v bok*, který nedávno obohatil expozici muzea při kanadské univerzitě Queen's. Obraz, jehož cena je přes 1,2 miliardy korun a jemuž se také věnujeme ve zvláštním článku, univerzitě daroval americký sběratel a mecenáš Alfred Bader, který sám o sobě hrdě prohlašuje, že je Čech a Moravák. ■

Jan Skřivánek,
šéfredaktor Art+Antiques

NOVÁ STÁLÁ EXPOZICE ALŠOVY JIHOČESKÉ GALERIE

Gotika jako umění

ECCE HOMO, PREISSIG, foto: Pavel Černý, AJG

Alšova jihočeská galerie na jaře představila novou stálou expozici svých sbírek od gotiky po současnost. Neprezentuje díla z různých epoch v chronologickém sledu, jak je zvykem, ale ve vzájemném dialogu napříč staletími.

**MEZIPRŮZKUMY /
SBÍRKA AJG 1300–2016**

MÍSTO
Alšova jihočeská galerie,
Hluboká nad Vltavou
AUTOŘI
Hynek Látal, Martin Vaněk
ARCHITEKT
Tomáš Svoboda
GRAFIKA
Lukáš Kijonka
WEB
www.ajg.cz

V jižních a jihozápadních Čechách se dochovalo relativně velké množství středověkých památek, že mohla vzniknout romanticko-vlastenecká pohádka o tamní svérázném „umělecké škole“. Po diecézním a regionálním muzeu byly v polovině 50. let shromážděny v Alšově jihočeské galerii (AJG) na Hluboké a staly se pilířem jejích stálých expozic. I po restitučním procesu se AJG podařilo udržet druhou největší kolekci českého středověkého umění po Národní galerii.

Nová stálá expozice nejen poprvé u nás, ale invenčně i vzhledem k mezinárodním muzeologickým zvyklostem vystavuje sochy a obrazy ze středověku společně s uměním 20. století a s přesahem až do současnosti. Ze sbírky středověkého umění vybrali externí kurátoři Hynek Látal a Martin Vaněk nejceněnější a nejkvalitnější kusy, jež doplnili i několika průměrnými. Promíšené s nimi jsou vystaveny malby, kresby, grafiky a sochy ze sbírky českého moderního umění. Její vznik v AJG měl dva vrcholy, prvním byla odvážná akviziční činnost Věry Linhartové v první polovině 60. let a druhým nenápadné, ale systematické nákupy Vlastimila Tetivy, který získával v letech normalizace umělce potlačované, tehdejšími slovy „neoficiální“. Díky oběma zahrnuje sbírka mimořádně kvalitní díla, nikdy však nebyla jako celek trvale zpřístupněna.

Mimořádně zdařilý je výstavní design Tomáše Svobody. Autor vytváří prostorové jímky jednotlivým dílům na míru, inscenuje jejich vzájemné vztahy a procházejícímu návštěvníkovi staví do cesty překážky tak, aby mohl procítovat kvality prostoru a objemu jednotlivých exponátů. Přitom se nenásilně ukazuje, že i malby jsou v případě středověkých obrazů prostorové objekty. Kombinace odraženého

a bodového světla přitahuje pozornost k barvám a tvarům, aniž by zbytečně dramatizovala. Výstavní i světelný design tak podstatným způsobem přispívají k celkovému prožitku, který je především zážitkem z pomalého procházení celkem výstavy.

Za hlavní charakteristiku nové expozice AJG považuji právě to, že je jediným nedílným celkem, smyslově vnímaným v pohybu. Pozornost se nesusoustřeďuje na jednotlivá umělecká díla a výstava nevybízí ani k jejich individuální estetické kontemplaci, ani k jejich historickému poznávání. Proto sem zapadá i nejprovokativnější místo, kde jsou gotické sochy, včetně několika těch úplně nejslavnějších a nejvýznamnějších, umístěny na stupňovité polici poněkud skladištním způsobem. I když se mnou nebudou autoři výstavy souhlasit, myslím si dokonce, že formální či významové vztahy mezi jednotlivými díly přes propast pěti století jsou ve skutečnosti ve výstavě jen povrchní nebo tu nejsou vůbec, ale že to je právě její nejsilnější moment. Nemá smysl je vyhledávat, je lepší zažívat intenzivní přítomnost čehosi, čemu bychom nejspíš mohli říkat „umění“.

AJG oslavila své 60. výročí způsobem, který jí mohou mnohé větší instituce – včetně Národní galerie – jen závidět. Její nová stálá expozice je mimořádná a působí jako svěží závan do zdejších výstavních konvencí starého umění, které zatím pokročily od neutrální modernistické bílé kostky jen k postmoderní dramatické světelné inscenaci „temného a mystického“ středověku. Originalita řešení zároveň není žádným receptem, jaký by se dal opakovat. Co ještě expozici schází, je předložené důkladné vědecké argumentace k řadě nových a někdy překvapivých datací a určení původu středověkých děl. ■ Milena Bartlová

INZERCE

PLATO platforma (pro současné umění) Ostrava

15 09 — 24 12 2016

Markéta Vaňková
Pravděpodobně na poli
kurátor Terezie Nekvindová

Galerie města Ostravy
Multifunkční aula Gong

Dolní Vítkovice, Ruská 2993, 706 02 Ostrava – Vítkovice
Po–Ne 10–18 h, vstup volný

MINISTERSTVO KULTURY
Národní galerie
Ostrava!!!
Projekt je realizován díky dotaci statutárního města Ostrava

HISTORY OF MEMORY
BOHUSLAV WOODY VAŠULKA

Hrad Špilberk
Špilberk Castle

15.9. – 6.11.2016
www.spilberk.cz

statutární město Brno dotuje provoz Muzea města Brna
B R N O
MINISTERSTVO KULTURY

ROZHOVOR S ROBERTEM MEČKOVSKÝM

Každoročně přidáváme 20 tisíc položek

Robert Mečkovský se trhem s uměním zabývá jako historik umění i jako analytik současných trendů. Osmým rokem je vedoucím portálu ART+, který mapuje výsledky českých a slovenských aukčních síní.

Jaký typ aukčních prodejů databáze ART+ sleduje a kolik záznamů dnes obsahuje?

Aktuálně zpracováváme data dvaceti nejvýznamnějších aukčních síní zaměřených na prodej uměleckých předmětů a starožitností, čímž pokrýváme téměř celý tento segment domácího trhu. Nejstarší záznamy v našem archivu jsou z roku 1998 a každoročně se naše databáze rozšíří přibližně o 20 tisíc položek. Aktuálně ART+ obsahuje asi 200 tisíc záznamů. Pokud byste tento seznam prohledávali podle autorů a výrobců jednotlivých předmětů, museli byste se vypořádat s řadou bezmála 15 tisíc jmen. Kvůli spolehlivosti a ověřitelnosti zpracovávaných informací vynecháváme internetové dražby a zaměřujeme se pouze na sálové aukce doprovázené tištěným aukčním katalogem a výsledkovou listinou.

U kterého autora evidujete nejvíce prodejů?

Nejvíce prodejů je spojeno s autory pracujícími různými multiplikačními technikami, případně s firmami produkcujícími sériové výrobky, jako jsou nábytkáři, sklárny nebo porcelánky. K bezkonkurenčně nejplodnějším tvůrcům patří grafici a kreslíři. Více než tisíc položek je v naší databázi spojeno například se jménem Jiřího Balcara, Cyrila Boudy, Jiřího Anderleho nebo Josefa Čapka. První příčky žebříčku nejvýše dražených položek na českých aukcích drží již léta několik abstraktních pláten Františka Kupky s cenami v řádu desítek milionů korun. Vysoce jsou obchodovány též práce Toyen, Emila Filly, Bohumila Kubišty, Josefa Šímy a dalších autorů meziválečného období. Autorem s největším celkovým obrátem na soudobém aukčním trhu je Emil Filla, u kterého činí součet všech prodaných položek necelých 475 milionů korun, a to bez započítání aukčních poplatků.

Jaký druh informací o obrazech a starožitnostech shromažďujete?

Především jsou to údaje vedoucí k bezpečné identifikaci předmětu – fotografie, jméno autora, název, datace, výrobní technika a rozměry, doplněné o informace o signatuře, značení a stavu dochování. Samotné okolnosti prodeje upřesňuje název aukčního domu, číslo položky v tištěném katalogu, místo prodeje a čas. Zásadními informacemi jsou účetní parametry transakce. Jedná se o vyvolávací cenu, výši aukčního poplatku a výslednou cenu dosaženou v licitaci. Jednotlivé předměty jsou též opatřeny popisem z aukčního katalogu, údaji o pro-

Nejčastěji návštěvníci našeho portálu hledají srovnávací materiál pro konkrétní umělecké dílo, kterým již disponují nebo zvažují jeho nákup.

CV

Robert Mečkovský je vedoucím manažerem portálu ART+ (www.artplus.cz), který funguje od roku 2009. Je absolventem dějin umění na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně. Ve své dizertační práci se věnoval historii trhu s uměním v období první republiky. Jádrem portálu ART+ je databáze bezmála 200 tisíc aukčních výsledků, která umožňuje sledovat vývoj cen na českém a slovenském trhu s uměním. ART+ ve spolupráci s redakcí časopisu Art+Antiques připravuje pravidelnou tištěnou Ročenku, která vždy v únoru shrnuje dění na trhu s uměním u nás i v zahraničí, a od roku 2014 také Sběratelské noviny.

ROBERT MEČKOVSKÝ (VPRÁVO) SPOLU S BÝVALOU ŠÉFREDAKTORKOU PORTÁLU MARCELOU CHMELAŘOVOU A ŠÉFREDAKTOREM ART+ANTIQUES JANEM SKŘIVÁNKEM, foto: Jan Rasch, 2016

venienci, případně upozorněním na předchozí prodeje v aukční historii.

Můžete nastínit modelovou situaci, jak uživatelé s ART+ pracují a jaké informace vyhledávají?

Nejčastěji návštěvníci našeho portálu hledají srovnávací materiál pro konkrétní umělecké dílo, kterým již disponují nebo zvažují jeho nákup. Komparace se záznamy z databáze pomohou odhadnout aktuální cenovou relaci předmětu na trhu a poskytnou širší kontext pro posouzení estetických a vývojových kvalit uměleckého díla. V těchto případech je ovšem důležité porovnávat srovnatelné. Kromě shody autora je tedy vhodné vyhledat díla blízkých námětů, podobné velikosti, vytvořená stejnou technikou, ve shodném období a v odpovídající kvalitě. Z toho plyne, že pro používání tohoto nástroje jsou nutné jisté zkušenosti a cit pro výtvarné umění. V některých případech návštěvník objeví, že byl předmět již několikrát v minulosti obchodován, a díky našim záznamům složí obchodní historii díla, včetně provenience a vývoje jeho ceny. Užitečnou pomůckou pro sběratele je možnost nastavení ohlašování nadcházejících dražeb oblíbených autorů. Místo abyste prohledávali katalogy dvaceti aukčních domů, dostanete automaticky email o připravovaném prodeji vámi vybraného autora. Zájemci si mohou ob-

jednat také náš newsletter, který je bude pravidelně jednou za měsíc informovat o nejdůležitějších novinkách na trhu.

Využívají ART+ hlavně obchodníci a výtvarní profesionálové, nebo i lidé, kteří trh s uměním systematicky nesledují?

Databázovou část ART+ používají hlavně profesionálové z řad sběratelů, obchodníků s uměním, soudních znalců a zaměstnanců sbírkotvorných institucí. Zároveň však navštěvuje naše stránky množství „laických“ zájemců o trh s uměním, kterým je volně přístupná publicistická část. V blízké budoucnosti plánujeme také otevřít bezplatnou poradnu pro ty, kteří se na trhu s uměním teprve začínají orientovat.

Co data ART+ vypovídají o vývoji trhu s uměním v posledních letech?

Umělecký obchod v českých zemích se drží na jedné z nejvyšších úrovní v novodobé historii. Kupci i obchodníci se kultivují a kvalita poskytovaných služeb stále roste. Postupem času, jak se začínají vyčerpávat zdroje oblíbených avantgardních prací meziválečného období, jsou sběrateli objevovány nové umělecké světy. Trh se vyvíjí a i ti nejzkušenější znalci mohou být překvapeni tím, co přinese příští sezona. ■ Jan Skřivánek

INZERCE

15 | 9 | 2016 – 15 | 1 | 2017
NÁRODNÍ GALERIE V PRAZE
PALÁC KINSKÝCH

STAROMĚSTSKÉ NÁM. 12
PRAHA 1

NGPRAGUE.CZ

CELNÍK
DOUANIER
ROUSSEAU

MALÍŘŮV ZTRACENÝ RÁJ
PAINTER'S PARADISE LOST

INTERNETOVÉ AUKCE: INVESTIGATIVNÍ SEGMENT?

■ dokončení ze strany 1

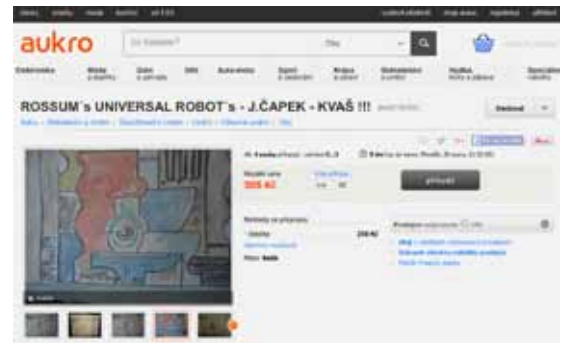
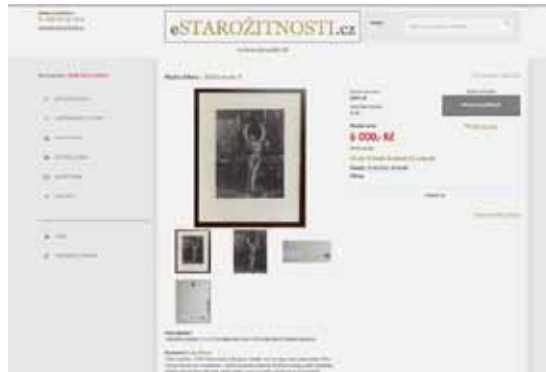
Za pozoruhodnými nárůsty v internetových aukcích však nemusí stát vždy nutně chybné určení předmětu, častěji jde spíše o podcenění jejich tržní hodnoty. Jako příklad z tuzemského prostředí můžeme uvést kvalitní civilistně laděný pastel na kartonu *Zátíší s chlebem* od Aloise Wachsmanna. Práce z roku 1923, vystavená mimo jiné na *II. Jubilejní výstavě 50 let Mánesa* v roce 1937, byla v listopadu 2013 prodána v internetové dražbě Galerie Platýz za necelých 50 tisíc korun. Stejně dílo bylo následně již v únoru 2014 v aukci 1. Art Consulting licitováno až do výše 228 tisíc korun (při vyvolávací ceně 132 tisíc), což pro původního kupujícího představuje nepochybně zajímavé finanční zhodnocení.

Podobně „loví“, tentokrát však v divočejším prostředí mezinárodních aukčních serverů, zájemci o práce na papíře. Unikátní (jediný známý) lept pozdně barokního malíře spojeného s vídeňskou akademií, Caspara Franze Sambacha, byl vydražen v březnu 2014 na aukčním serveru eBay za 136 eur. Totožný grafický list se přitom v listopadu téhož roku objevil v dražbě berlínského domu Bassenge, tentokrát však s vyvolávací cenou 2400 eur (položka zůstala neprodána). Obdobné „drobnosti“, které mnohým obchodníkům mohou uniknout, jsou ukázkou relativně zajímavých možností tohoto segmentu. Nicméně se zdá, že i v našem prostředí začínají být internetové dražby vhodnou platformou i pro dražší položky, u nichž je stále prostor pro finanční nárůsty. U aukční společnosti Obrazy v aukci tak v listopadu loňského roku narostla cena tempery na lepenice *Domky v Kermeuru* (1940), nabízené jako dílo Jana Zrzvého, z 360 tisíc na 840 tisíc korun. Tazáť společnost se chlubit patrně vůbec nejvyšší cenou dosaženou v elektronické aukci, částkou 3,06 milionu korun, která padla loni v lednu za plátno Emila Filly *Matka*. Práce šla přitom do licitace s vyvolávací cenou 540 tisíc korun. Pozoruhodně vzrostla v říjnu u Galerie Platýz kupř. i cena obrazu *Příboj* nabízeného jako práce Alexeje Vasiljeviče Hanzena, a to z prvního podání ve výši 48 tisíc na výsledných 240 tisíc korun.

Určitou otázkou u aukcí a prodejů prostřednictvím internetu obecně zůstává zhodnocení rizik s tímto formátem spojených. Relativně „bezpečnější“ oblastí se zde zdají být díla vzniklá v časovém rozpětí mezi lety 1500 a 1900. I v tomto případě je ovšem třeba být do jisté míry obezřetný. Poměrně často je možné se nejen na aukčních serverech, ale také v internetových dražbách zavedených obchodníků setkat s prodejem rámovaných a chybně popsaných faksimilií kreseb starých mistrů vydávaných na počátku 20. století. Ještě větší riziko však hrozí u prací výtvarné moderny a mladších děl, kde může být nákup mimo rámec zavedených obchodníků a především na aukčních serverech typu eBay (u nás Aukro) z hlediska výskytu falz velice

POPRVÉ, PODRUHÉ, ODKLIKNUTO! shora zleva: stránky 1. Art Consulting, Vltavín, eStarožitnosti, Platýz, Obrazy v aukci, Aukro

Za pozoruhodnými nárůsty v internetových aukcích však nemusí stát vždy nutně chybné určení předmětu, častěji jde spíše o podcenění jejich tržní hodnoty.

riskantní. Především grafické listy klasiků moderního umění jsou, díky stále dostupnější kvalitnímu tisku, častěji padělány a nabízeny za výhodné částky důvěřivým kupcům. Tento trend se navíc nevyhýbá ani tuzemským autorům, kde například nárůst falzifikátů grafických listů Josefa Čapka je opravdu znepokojující.

Podstatnou nevýhodou bývá také dostupnost nabízených předmětů pouze prostřednictvím fotografií (často chybí fotografie rubových stran), někdy nejasně popsany stav a v neposlední řadě prodej původně rámovaných kreseb a grafických listů. Někteří obchodníci vyvažují tyto nedostatky možností osobní prohlídky nabízených děl nebo například zasláním doplňkových fotografií apod. Přes sebelepší fotografie však může být kupující nakonec zklamán (finálním stavem zachování, kvalitou otisku, pů-

sobením daného díla atd.), což v mnohém ohledu připomíná zkušenosti starších generací sběratelů, dražících „na dálku“ pouze dle popisu v dostupných katalogích.

Přes uvedená rizika je patrné, že prodej prostřednictvím internetových aukcí se stal i v našem prostředí stabilní součástí trhu s uměním, a to do pestrosti a stále častěji i kvality nabídky. Tento formát současně motivuje novou skupinu (nejen mladších) sběratelů, z nichž mnozí následně nakupují i ve standardních aukcích a za daleko vyšší sumy. V neposlední řadě, a to s platností jak na domácím, tak i zahraničním trhu, nabízí tento typ prodeje stále možnost velice výhodných nákupů, takřka „objevů“, i když se i zde, s ohledem ke stále většímu zájmu i ze strany obchodníků, prostor spíše zmenšuje. ■ **Tomáš Valeš**

INZERCE

Sbírání umění: vášně, investice a mnohem víc

ETHAN WAGNER
THEA WESTREICHOVÁ WAGNEROVÁ

Dva zasvěcení sběratelé vás provedou fascinujícím světem umění a poradí vám, jak si vytvořit vlastní sbírku a jak ji v čase zhodnotit. Ukáží vám, že umění není jen investicí, ale i vášní a znamená mnohem víc.

Prohlédněte si ostatní knihy z naší umělecké edice na www.knihazlin.cz

KNIHA ZLIN

INTERNETOVÁ AUKČNÍ SÍŇ

eSTAROŽITNOSTI.cz

Podzimní aukce obrazů a starožitností proběhne v termínu 17. až 20. 10. 2016.

Slavíkova 1611/5, Praha 2-Vinohrady
tel.: +420 222 210 609, mob.: 775 565 456
e-mail: aukce@estaroazitnosti.cz

Joan Miró v Bratislavě

Pod názvem *Evropské hvězdy: Miró & CoBrA* hostí slovenské muzeum Danubiana dvojici výstav věnovaných poválečné abstrakci.

Do Miróovy výstavy, kterou je možné navštívit až do 13. listopadu, se vstupuje skrze rekonstrukci malířova ateliéru v Palma de Mallorca. Na ostrov v Baleárském moři, ze kterého pocházela jeho matka i manželka, Miró přesídlil „na důchod“ ve svých třiašedesáti letech. I když prý zvažoval, že s malováním přestane a bude se nadále věnovat jen keramice, ostrov se mu stal zdrojem nové inspirace a intenzivně zde pracoval ještě více než čtvrt století. Miróovo pozdní malířské dílo na jednu stranu rozvíjí motivy z jeho starších kompozic, na druhou však sebevědomě vstupuje na pole, které ve stejné době prozkoumávají američtí abstraktní expresionisté a evropští tachisté – mnozí přiznaně inspirovaní jeho meziválečnou tvorbou.

V tradičně vyprávěných dějinách umění je Joan Miró (1893–1983) zapsán jako jeden z příslušníků pařížské školy a originální představitel meziválečného surrealismu. V té době však byl znám a obdivován hlavně v kruhu svých soupeřů. Když byly jeden jeho obraz a jedna socha vystaveny v Praze na výstavě *Poesie 1932*, odbyl je historik umění V. V. Štech ve své recenzi jako příliš

dekorativní. Miró jako umělec, který se těší popularitě nejširší veřejnosti, se rodí až v poválečných letech a důležitou roli v tom sehrála recepce jeho díla ve Spojených státech, kde jej již od 30. let zastupoval galerista Pierre Matisse. Jedna z Miróových abstraktních krajin ze 70. let příznacně zdobí i kancelář Gordona Gekka ve slavném filmu *Wall Street*, který Oliver Stone natočil čtyři roky po malířově smrti.

Newyorské Muzeum moderního umění hostilo první Miróovu výstavu na přelomu let 1941 a 1942. Když o pět let později umělec Spojené státy poprvé osobně navštívil, dočkal se vřelého přivítání, které ostře kontrastovalo s okázalým nezájmem ve frankistickém Španělsku. Zůstal v New Yorku tři čtvrtě roku a během této doby vytvořil devítimetrovou nástěnnou malbu pro restauraci hotelu Terrace Plaza v Cincinnati, která byla jeho první velkou zakázkou do veřejného prostoru. V New Yorku se vedle Peggy Guggenheimové či Clementa Greenberga setkal i s Jacksonem Pollockem, který právě v té době začínal s technikou drippingu.

V roce 1954 je Miró oceněn Velkou cenou za grafiku na Bienále v Benátkách a o rok později je vyzván k vytvoření dvou keramických mozaik pro novou budovu UNESCO v Paříži. Další oce-

FRANCESC CATALÀ-ROCA: MIRÓ VE SVÉM ATELIÉRU 1977, Archiv Col·legi d'Arquitectes de Catalunya

nění a velké projekty následují. Na jaře 1959 mu MoMA organizuje druhou retrospektivu, která je následně reprizována v Los Angeles a kterou doprovází uvedení hodinového filmu *Around and About Joan Miró* dokumentaristy Thomase Boucharda. Malíř při této příležitosti znovu cestuje do Spojených států a je dokonce přijet v Bílém domě prezidentem Eisenhowerem.

V 60. letech hostí velké Miróovy souborné výstavy Paříž, Londýn, Tokio, Mnichov a koncem desetiletí roste zájem o jeho dílo i ve Španělsku. V roce 1970 je odhalena jeho keramická mozaika na

barcelonském letišti. Umělec, inspirovaný sochařskou zakázkou pro Chicago (která je po mnoha peripetiích realizována až v roce 1981), se současně začíná více věnovat plastice. 70. léta pokračují ve stejném trendu. Výstava Miróových soch se během jediného roku koná v Londýně, Clevelandu a Cincinnati. Následuje retrospektiva v Guggenheimově muzeu, další výstava v MoMA a dvě paralelní výstavy v pařížském Grand Palais a Musée d'Art Moderne. U příležitosti malířových devadesátin se situace opakuje: výstavy na Miróovu počest hostí Guggenheimovo muzeum i MoMA.

Na výstavě v Danubianě jsou k vidění čtyři desítky Miróových prací ve všech médiích – obrazy, kresby, grafiky, sochy i tapiserie. Koná se ve spolupráci se Successió Miró, která spravuje autorská práva na jeho díla, a nadací, která pečuje o ateliér a muzeum na Mallorce. Paralelní výstava skupiny CoBrA, která na přelomu 40. a 50. let působila v Kodani, Bruselu a Amsterodamu, s Miróem souvisí jen volně. Členové skupiny jej respektovali jako svého předchůdce a ve své vlastní tvorbě na něj v mnohém navazovali. Obdobně zaměřená výstava nazvaná *CoBrA & Miró: Radost z experimentu* se na přelomu roku uskutečnila také v muzeu skupiny v Amsterodamu. ■ Jan Skřivánek

Nejlepší Rembrandt v Kanadě

Agnes Etherington Art Centre při Queen's University v kanadském Ontariu na jaře představilo svou novou akvizici, Rembrandtův portrét *Muže s rukama v bok*. Univerzita obraz dostala darem od svého někdejšího absolventa, dvaadevadesátiletého sběratele a filantropa s českými kořeny Alfreda Badera. Škole v posledním půlstoletí věnoval více než dvě stovky obrazů starých mistrů, mezi nimi i dva jiné Rembrandty.

Alfred Bader se narodil v dubnu 1924 ve Vídni, v židovské rodině pocházející z Čech. Ačkoliv do Prahy a na jižní Moravu v dětství jezdil jen na prázdniny, k České republice se hrdě hlásí. „Když jsem v Praze, říkám, že jsem Čech, a když v Brně, že Moravák,“ vyprávěl před devíti lety, kdy Art+Antiques přinesl jeho profil. V roce 1938 se dostal do Velké Británie, kde jej však po začátku

války jako příslušníka znepráteleného národa internovali a následně poslali do Kanady. Na Queen's University ve 40. letech vystudoval chemii, doktorát pak získal na Harvardu.

Na začátku 50. let založil chemickou a biotechnologickou společnost Aldrich, která se v roce 1975 spojila s jinou firmou v koncern Sigma-Aldrich. Ten loni za 17 miliard dolarů odkoupil německý chemický a farmaceutický gigant Merck. Jako sběratel se Bader zajímá zejména o holandské malířství zlatého věku, potažmo o evropské baroko. V České republice od 90. let poskytoval stipendium mladým historikům umění věnujícím se tomuto období. Loni byl tento program rozšířen na výzkum umění od středověku po 20. století. Stipendium ve výši 11 tisíc dolarů mohou každoročně získat tři doktorandi.

Obraz *Muž s rukama v bok* relativně nedávno prošel trhem s uměním, takže cenu Baderova daru lze poměrně snadno vyčíslit. V prosinci 2009 se obraz na aukci Christie's v Londýně prodal za 20,2 milionu liber. Kupcem byl lasvegaský magnát Steve Wynn, od kterého jej Bader koupil o dva roky později. Obraz pak světil newyorskému galeristovi Otto Naumannovi, s kterým dlouhodobě spolupracuje. V březnu 2011 byl *Muž s rukama v bok* hlavní hvězdou veletrhu TEFAF, kde byl na prodej za 47 milionů dolarů. Za stejnou částku jej pak Naumannova galerie měla v nabídce i v následujících letech. Když se neprodal, rozhodl se jej Bader věnovat své alma mater. „Je to nejlepší Rembrandt v Kanadě a Queen's je nejlepší kanadská univerzita. Myslím, že je to velice příhodné,“ komentoval svůj dar pro New York Times. ■ Jan Skřivánek

REMBRANDT: MUŽ S RUKAMA V BOK, 1658

INZERCE

AUKČNÍ DEN

VÝBĚR VÝTVARNÉHO UMĚNÍ

neděle 2. října 2016, 13.00 hodin

OBECNÍ DŮM PRAHA – GRÉGRŮV SÁL

Předaukční výstava od 19. září v prostorách galerie

WWW.EUROPEANARTS.CZ

European Arts Investments s.r.o., Senovážné náměstí 8, 110 00 Praha 1, ČR
tel./fax: +420-233 342 293, e-mail: info@europeanarts.cz

EUROPEANartS

Kamil IHOJÁK – Pyramidy (detail), výtvarná cena: 3 600 000 CZK

Silné první pololetí na českém trhu s uměním

Sběratelé a investoři na českých aukcích od ledna do konce června utratili více než 550 milionů korun. Dosažený výsledek odpovídá rekordnímu prvnímu pololetí roku 2013 a v meziročním srovnání trh povyroste o 14 procent. Ke koupi deseti nejdražších obrazů prvního pololetí by případný zájemce potřeboval 100 milionů korun. Index ART+, který různé parametry trhu převádí na jediné číslo, zakončil červen na rekordní hodnotě 884 bodů, což je jeho nové historické maximum.

Nejdražším dílem letošního roku je aktuálně obraz *V červnu (Kraj)* od Josefa Čapka, který byl aukční síní European Arts již v březnu vydražen za 17,5 milionu korun. Pro Čapka jde současně o nový aukční rekord. Autorskými rekordy jsou i ceny za díla Jana Zrzavého, Václava Špály a Mikuláše Medka. Posledně jmenovaný je jediným autorem v top 10, který nepatří do kategorie tzv. klasické moderny. V tom se letošní výsledky podobají situaci minulých let. Moderna je dlouhodobě hlavním tahákem českého trhu s uměním.

Obraz *V červnu (Kraj)* z roku 1938 byl se svými 150 centimetry na délku jednou z největších prací Josefa Čapka nabízených v aukci. Předchozí, devět let starý malířův aukční rekord byl o 3 miliony korun nižší. Na historické top 10 českých aukcí dosažená cena přesto nestačí, první desítka zůstává nezměněna již celé tři roky. O rekord Jana Zrzavého se postaral nově objevený obraz z let 1910–13, který byl dosud znám jen z okrajové zmínky v malířově monografii vydané za války. Na květnové aukci olomoucké Galerie Ustar našel nového majitele za vyvolávací cenu 14,4 milionu korun.

Špálův obraz *Na Otavě* z roku 1928, vydražený na květnové aukci Galerie Kodl za 8,8 milionu korun, skončil v celkovém žebříčku na šesté příčce. Dosažená cena však byla jedním z velkých překvapení prvního pololetí. Dosavadní malířův rekord měl hodnotu 6,12 milionu a nejdražší Špálové krajiny stály od 4 do 5 milionů korun. Nutno však dodat, že navzdory velkému množství Špálových děl, která každoročně projdou trhem (jen v letošním prvním pololetí jich bylo sedmnáct), jsou takto rozměrné a typické krajiny z konce 20. let dosti vzácné.

Medkův surrealistický obraz *Bez názvu II* z roku 1949, který se na aukci Galerie Kodl prodal za 10,2 milionu korun, jsme představovali již v dubnovém čísle. Zmiňme proto ještě aspoň dva další autorské rekordy v segmentu poválečného umění, oba z červnové aukce společnosti 1. Art Consulting. O pouhých 60 tisíc své dosavadní maximum překonal Zdeněk Sýkora, když se jeho obraz *Čtverečková struktura* ze začátku 60. let prodal za více než 4,5 milionu korun. Bezmála o milion korun vylepšila svůj rekord Adriena Šimotová, když její obraz *Zrcadlo* z roku 1971 našel kupce za 1,9 milionu korun. ■ Jan Skřivánek

1 JOSEF ČAPEK:
V ČERVNU (KRAJ)
1938, olej na plátně,
51 × 150 cm
cena: 17 512 200 Kč,
European Arts 6. 3. 2016

2 VÁCLAV ŠPÁLA:
NA OTAVĚ
1928, olej na plátně,
73 × 100 cm
cena: 8 760 000 Kč,
Galerie Kodl 29. 5. 2016

Nejdražší starožitnosti prvního pololetí

V první polovině letošního roku nabídky aukční síně v oblasti starožitností nebyvalé množství vynikajících a někdy zcela ojedinělých artefaktů. Není proto divu, že v mnoha případech došlo k prodeji za rekordní částky a s nebyvalými nárůsty. Celkem šest položek se prodalo za více než milion korun. Ke koupi deseti nejdražších děl by případný zájemce potřeboval 13,7 milionu korun. V pomyslné první desítce se nejčastěji objevuje jméno aukční síně Arthouse Hejtmánek, která se na ní podílela hned šesti svými prodeji z úspěšné červnové aukce. Jí patří také nový cenový rekord pro starožitnost prodanou na českém trhu.

Dosáhla na něj osmanská šavle ze 17. století vydražená za částku přesahující 4,2 milionu korun. Její vyvolávací cena byla přitom přibližně čtvrtinová. Překonal tak deset let staré maximum komody podle návrhu Otto Prutschera, která se v roce 2006 u Dorothea prodala za částku 2,04 milionu, a dokonce i čínské, bohatě vyřezávané nosorožčího rohu, který byl před dvěma lety Galeríí Arcimboldo vydražen za 3,35 milionu korun (čínské

1 JOSIP PLEČNIK:
KŘESLO PREZIDENTA MASARYKA, 1923–25,
dřevo, koženka,
99 × 66 × 64 cm,
cena: 1 310 000 Kč,
Sýpka 28. 2. 2016

2 OSMANSKÁ ŠAVLE
1. pol. 17. stol.,
zlacené stříbro, jadeit,
tyrkysy, délka 97 cm
(včetně pochvy),
cena: 4 216 000 Kč,
Arthouse Hejtmánek
2. 6. 2016

starožitnosti na českém trhu obecně dosahují vyšších cen než díla evropského či blízkovýchodního původu).

V kategorii nábytku se nejdražší prodala kubistická skříňka podle návrhu Josefa Chochola, která se na aukci Arthouse Hejtmánek vyšplhala z vyvolávací ceny 198 tisíc až na konečných 1,4 milionu korun. Obdobně si na únorové aukci společnosti Sýpka vedlo i Plečnikovo křeslo, které ze 180 tisíc vystoupalo až

na 1,3 milionu korun. Vysokou cenu vysvětluje hlavně výjimečná provenience. Podle dobových fotografií i inventárního čísla jde o jedno ze tří křesel, které Josip Plečnik navrhl pro pracovní prezidenta Masaryka. V 70. letech se prezidentská kancelář rozhodla křesla prodat. Dvě z nich po 80 Kč za kus koupil státní podnik Klenoty, o osudu třetího se až do letoška nic nevědělo. Správé Pražského hradu se po roce 1989 podařilo dvě z křesel získat zpátky, jedno před deseti lety dokonce na aukci Sýpky. V květnu 2006 zde vystoupalo ze 115 na 200 tisíc korun. I nyní měl Hrad o křeslo zájem, byl však připraven zaplatit maximálně čtvrt milionu, což se záhy ukázalo jako příliš nízká cena.

Nejdražším předmětem v oblasti skla se staly párové historizující vázy Gallé z poloviny 80. let 19. století, které se z vyvolávací ceny 434 tisíc u Arthouse Hejtmánek dostaly až na téměř 1,25 milionu korun. Podle databáze ART+ jde vůbec o nejdražší starožitnost v kategorii skla a keramiky prodanou v aukci na domácím trhu. S velkým odstupem pak následovala mléčná váza ceněná

sklárný Loetz Witwe podle návrhu Josefa Hoffmanna, která byla vydražena stejnou aukční síní za 136 tisíc korun. Tradičně velký zájem byl o habánskou keramiku. Slánka, hluboký talíř a džbán s vikem se na aukci Arthouse Hejtmánek prodaly za ceny od 174 do 310 tisíc korun.

Z hodin patřily k nejdražším cestovní astronomické hodiny z konce 16. století prodané u Galerie Ustar za vyvolávací cenu 960 tisíc korun a stejně staré kapesní sluneční hodiny Marcuse Purmana, které nabídl Arthouse Hejtmánek s vyvolávací cenou 273 tisíc korun. Tu sběratelé vyhnali až na 595 tisíc. Na stejné úrovni skončily stolní hodiny v podobě slona s tajnou skříňkou uvnitř těla zvířete, vynikající práce vídeňského zlatníka Karla Bendera, dražené Galeríí Ustar. Nejzajímavějším artefaktem z kategorie varia bylo vrcholně středověké bronzové aquamanile německé provenience ve formě lva, které nabídl Arthouse Hejtmánek. Takový předmět se na českém trhu objevil vůbec poprvé. Sběratelé toho náležitě využili a dražili ho až do výše 868 tisíc korun. ■ Tereza Koucká

INZERCE

AUKČNÍ DŮM SÝPKA
PRAHA - BRNO

Praha
Tržiště 3, 110 00
www.sypka.cz
aukce@sypka.cz
tel. 608 958 322, 542 210 973

DOVOLUJEME SI VÁS POZVAT NA AUKEI 43
23. 10. 2016 VE 13.30 HOD
PALÁC ŽOFÍN, PRAHA

Rondokubistický psací stůl
Čechy, 20. léta 20. stol.
dřevo, 93 x 108,5 x 61 cm

Václav Radimský
Vrby u říčky, kolem r. 1905
olej, karton, 50,5 x 70,5 cm
sign. PD V. Radimský

Magdaléna Jetelová
Bez názvu
vlastní technika malby koutem, plátno
145 x 155 cm
sign. na rubu Magdaléna Jetelová

Kubistické stolní osvětlovací těleso šestiramenné
Čechy, návrh 1914–1920, mosaz, v. 49,5 cm

www.RENODESIGN.CZ

RESTAURÁTORSKÉ ATELIERY • UMĚLECKÉ TRUHLÁŘSTVÍ
ČALOUNICTVÍ • PRODEJNÍ GALERIE

ČERNÁ HORA
U LIHOVARU 582

+420 608 279 717
JAKUB.SOLAR@RENODESIGN.CZ

Originály obrázků Josefa Lady stojí miliony

Jedním z více než čtyř desítek autorů, kteří v prvním pololetí vylepšili svá aukční maxima, byl i Josef Lada. Jeho obraz *Mikulášská nadílka* z roku 1937 vystoupal na květnové aukci Galerie Kodl ze 720 tisíc až na 2,28 milionu korun, čímž předchozí, půl roku starý rekord překonal o více než 300 tisíc korun. K vysoké ceně bezpochyby přispělo i to, že jde o práci, kterou malíř zařadil do prvního vydání své vzpomínkové knihy *Kronika mého života* z roku 1942. Obraz je zde barevně reprodukován na straně 129.

Ladova pozice na trhu s uměním je výjimečná v tom, že milionových částek dosahují jeho práce na papíře. Jinak totiž platí, že kresby a malby na papíře se prodávají za výrazně nižší částky než olejomalby na plátně. Lada však maloval téměř výhradně kvašem na karton, a tak v jeho případě sběratelé činí výjimku a ignorují, že podkladem zde není jinak

tolik preferované plátno. Za více než milion korun bylo v posledním roce a půl vydraženo hned pět Ladových kvašů.

Popularita Ladova díla je jasně patrná i z celkových statistik prodejů. Za posledních pět let aukcemi podle záznamů ART+ prošlo na dvě stě malířových kvašů, kreseb a grafik. Nového majitele našly dvě třetiny z nich, dohromady za 32 milionů korun. Zatímco nejdražší práce dosahují milionových cen, drobnější kresby lze stále koupit za pár tisíc korun. Podobně diverzifikovaná je situace i u Ladových grafik. Záleží na technice, formátu i námětu. Na trhu se objevuje vše od ilustrací vyřiznutých z knih, které bývají nabízeny (často neúspěšně) za stokorunové částky, až po signované velkoformátové litografie, jejichž ceny šplhají do desetitisíců. Rekord patří barevné litografii *Vodník* z roku 1942. Na květnové aukci společnosti Dorotheum

1 JOSEF LADA: MIKULÁŠSKÁ NADÍLKA 1937, kvaš, papír, 42,5 x 64 cm, cena: 2 280 000 Kč, Galerie Kodl 29. 5. 2016

2 JOSEF LADA: HON NA NÁVSI, 1942, kvaš, papír, 37 x 59 cm, cena: 1 320 000 Kč, Dorotheum 28. 5. 2016

se jeden z tužkou signovaných tisků prodal za 96 tisíc korun. Zajímavostí je, že různým tiskům *Vodníka* patří celá první desítka v kategorii Ladových grafik.

Historicky prvním Ladovým dílem, které v aukci překonalo milionovou hranici, byl kvaš *Hon na návsi* z roku 1942. Humorná kresba s mnoha postavkami se v květnu 2006 prodala na aukci spo-

lečnosti 1. Art Consulting za 1,02 milionu korun. Shodou okolností se právě toto dílo letos květnu, téměř na den přesně po deseti letech, vrátilo opět na trh. Na aukci Dorothea se prodalo za 1,32 milionu korun, tedy s nárůstem o téměř 30 procent. V aktuálním malířově top 10 to nicméně stačí jen čtvrté až šesté místo, o tolik ceny za deset let vzrostly. ■ Jan Skřivánek

V Paříži padl nový rekord Josefa Šímy

Jedním z velkých překvapení aukce poválečného umění, kterou začátkem června uspořádala v Paříži společnost Christie's, se stala dražba obrazu *Épave (Troska)* od Josefa Šímy. Tato tempera vytvořená ve Francii v roce 1932 byla aukční síní nabízena s výrazně podhodnoceným odhadem 70 až 100 tisíc eur (bez aukční provize). Po mimořádně dlouhé licitaci, kdy o plátno bojoval telefonický limit a zájemce na sále, byla tato kompozice přiklepnuta za šestinásobek horní hranice odhadu, tedy za 600 tisíc eur. To včetně provize aukční síně činí 721 tisíc eur, přičemž k této částce je třeba ještě připočíst DPH z provize, droit de suite – poplatek pro držitele autorských práv – a za předpokladu, že nabyvatel díla pochází z Evropské unie, ještě dovozní DPH z kladívkové ceny.

Reálná cena tak ve výsledku vystoupá na téměř 794 tisíc eur. Případný kupce z České republiky by tak, pokud budeme počítat s kurzem v den aukce, zaplatil 21,5 milionu korun. Vzhledem k částce, která je i v rámci spekulativně tolik oblíbených bohemik poměrně vysoká, je pravděpodobné, že toto opakovaně vystavované a publikované dílo skončilo u konečného sběratele. Přestože žádná Šíмова práce dosud v auk-

JOSEF ŠÍMA: TROSKA 1932, olej na plátně, 66 x 109,2 cm, cena: 21 510 000 Kč, Christie's 8. 6. 2016

ci výše obchodována nebyla, nelze říci, zda se z dlouhodobého hlediska jedná o autorův tržní strop.

Šímovy surrealistické obrazy z konce 20. a 30. let jsou na českém a světovém trhu raritní a za posledních deset let by se daly spočítat na prstech jedné ruky. Dosavadní, osm let trvající maximum patřilo velkoformátové *Lédě*, jejíž nárůst z minimálního podání 3,3 milionu na téměř 17,23 milionu korun byl tehdy bezprecedentní a posunul cenové uvažování o tomto malíři.

Přestože informace v aukčním katalogu hovořily úsporně, *Troska* se může pochlubit výjimečnou proveniencí, kte-

rá je svým způsobem také svědectvím o celoživotním přátelství mezi malířem a Jiřím Voskovcem. Šímův otec, který byl kameníkem a sochařem, udržoval přátelské styky se zcestovalým malířem Soběslavem Pinkasem, Voskovcovým dědem, a jeho rodinou. Rodinné zázemí bylo historicky frankofilní, takže bylo přirozené, že Jiří Voskovec odjel studovat lyceum do Dijonu. Po návratu vstoupil do hnutí Devětsil, jehož byl Šíma zakládajícím členem, a plně se zapojil do prvorepublikového avantgardního milieu.

V tu dobu však byl už jeho přítel několik let v Paříži, kde se nejprve živil vytvářením knižních vazeb a výrobků z kůže, později jako módní návrhář. Šíma se zde ale rychle etabloval a stal se členem uskupení Le Grand Jeu (Vysoká hra), sdružujícího zejména básníky a literáty. Některé texty přitom transponoval do češtiny Voskovcův starší bratr Prokop, překladatel z francouzštiny, ruštiny a angličtiny. O tom, že Šímovu tvorbu v rámci této skupiny Jiří Voskovec reflektoval, svědčí i skutečnost, že o Vysoké hře publikoval několik článků na stránkách devětsilského časopisu ReD.

Ze vzpomínek Voskovce je evidentní, že svého přítele z dětství velmi obdivo-

val, a není tudíž překvapením, že na Šímově výstavě mapující jeho tvůrčí vývoj za posledních deset let, která se konala v roce 1936 v Obecním domě, již figurovaly obrazy, které Voskovec a jeho bratr vlastnili. Z dokumentů vyplývá, že na tuto částečně prodejní výstavu byl z Šímovy francouzského ateliéru přivezen také představovaný obraz *Troska*. Oceňován byl na 9 tisíc korun, což je částka, které tehdy odpovídala jednomu ministerskému platu.

Do Československa se pak obraz vrátil již jen jednou. V dramatickém roce 1968 byl zapůjčen na velkou putovní retrospektivu Josefa Šímy, zaštitěnou teoretikem Františkem Šmejkallem. „Pepík Šíma (...) za tejdenu rádia, poslouchaje, jak Moskali zabrali, zestár o tolik, co by mu za normálních okolností bylo vzalo dva roky,“ píše tehdy Voskovec v jednom svém dopise Werichovi. Sedmasedmdesátiletému malíři v této situaci jistě nepomohlo vědomí, že se na okupovaném území pohybují takřka čtyři stovky jeho obrazů a kreseb, které se v tu dobu přesouvaly ze Slovenské národní galerie v Bratislavě do Moravské galerie v Brně. Po skončení této výstavy *Troska* putovala zpět do Voskovcova domu v Americe, kde zůstala až do nedávné doby. ■ Vendula Vašátková

INZERCE

Carlo Bugatti, stůl se zrcadlem, vyvolávací cena 1 000 000 Kč

Dovolujeme si vás pozvat na aukci
Umění, sklo, design

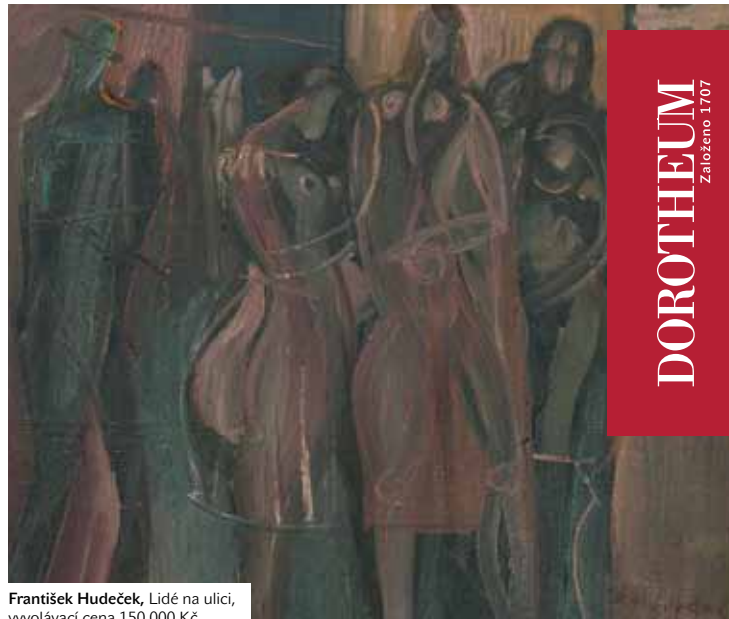
24. ZÁŘÍ 2016 / 14 hod.
RADISSON BLU ALCRON HOTEL,
Štěpánská 40, Praha 1

PŘEDAUKČNÍ VÝSTAVA
Galerie DOROTHEUM, Ovocný trh 2, Praha 1
17. 9. – 24. 9. 2016
po-pá / 10–19 h, so / 10–17 h (24. 9. pouze 10–13 h)

Aukční katalog na www.dorotheum.com
www.youtube.com/dorotheumcz

Ladislav Sutnar, Venuše, vyvolávací cena 700 000 Kč

František Hudeček, Lidé na ulici, vyvolávací cena 150 000 Kč

DOROTHEUM
Založeno 1707

LETEM SVĚTEM

1

2

3

Pro milovníky současného umění

1 **BALKON SBĚRATELE, DESIGNBLOK 2015**
foto: Ester Havlová

2 **ONDŘEJ CHROBÁK: MNĚ 40**, Moravská galerie, tranzit.cz, Art+Antiques 2016, 225 stran, 200 Kč

3 **ZDENĚK ZIEGLER: MARKÉTA LAZAROVÁ**
1966

PRAHA – Art+Antiques ve spolupráci s Moravskou galerií v Brně a sdružením Trazitdisplay připravil knižní vydání *Manuálů pro milovníky současného umění*, pravidelné rubriky Ondřeje Chrobáka, která v časopise vychází od roku 2008. Chrobák ve svých textech vtipně glosuje současný výtvarný provoz a jeho různé nešvary. Ačkoliv některé jeho komentáře reagovaly na konkrétní události, je zajímavé se k nim vracet i s odstupem několika let. Chrobákovy texty v knize doprovodili ilustrace Jiří Franta a David Böhm. Kniha, která je dodatečným dárkem k autorovým čtyřicetinám, nese název *Mně 40*. Ondřej Chrobák byl zakládajícím členem galerie Display, první z nezávislých pražských galerií současného umění, a dnes zastává post šéfkurátora Moravské galerie v Brně. „Existují lidé, kteří čtou tento časopis jen kvůli vtipným sloupkům Ondřeje Chrobáka. Nervózně nalistují jeho rubriku Manuál současného umění, na niž se celý měsíc těší jako na Ježíška, a pak časopis znuďeně odhodí do knihovny,“ komentuje vydání knihy redaktorka Art+Antiques Kateřina Černá. ■

Filmové plakáty z archivu na prodej

PRAHA – Národní filmový archiv na svém e-shopu nabízí originály filmových plakátů od 50. do 90. let. Jsou zde roztržiděné po jednotlivých desetiletích a každý pečlivě popsán. Katalogová hesla obsahují nejen informace o autorovi, ale i popis stavu nabízeného kusu. Ceny se aktuálně pohybují od sto korun do 6 tisíc.

Česká legislativa prakticky vylučuje deakvizici muzejních sbírek formou volného prodeje, jak je tedy něco takového vůbec možné? Důvodem je, že formálně vzato se nejedná o sbírkové předměty, ale o papíry do sběru. „Za minulého režimu spravovala výrobu a distribuci plakátů Ústřední půjčovna filmů, která musela Národnímu filmovému archivu ze zákona poskytnout k archivaci 3 kusy filmových plakátů od každého titulu, resp. verze. Jenže pracovníci ÚPF jich často posílali víc. Archiváři v NFA je samozřejmě nechtěli vyhodit, a tak je evidovali v šedém koutu depozitáře jako kusy navíc, tzv. skartmultiplikáty určené někdy v budoucnu k likvidaci,“ vysvětluje Helena Černohorská, která má v archivu tuto agendu na starost. „Jenže skartovat umělecká díla se nikomu nechtělo, a tak tam roky ležely, než jsme se je rozhodli prostřednictvím e-shopu nabídnout široké veřejnosti k odkupu, a tím vydělat na rozšíření a doplnění našich stávajících sbírek. Tedy za každý prodaný plakát koupíme do sbírek jiný, který nám chybí.“ ■

Designblok ve znamení sportu

PRAHA – Ve dnech 27. až 31. října se na Výstavišti uskuteční osmnáctý ročník Designbloku. Tématem této tradiční přehlídky designu bude letos sport. K vidění budou jak výrobky známých globálních značek, tak nejrůznější experimentální realizace. Již potřetí zde bude mít vlastní prezentaci i časopis Art+Antiques, který svou expozici připravuje ve spolupráci s galeriemi současného umění i obchodníky se starožitnostmi. Výstava nazvaná *Balkon sběratele* bude k vidění na vnitřním balkonu v pravém, historickém křídle Průmyslového paláce. ■

POZVÁNKA

HENRI ROUSSEAU: EVA, 1906, olej na plátně, 61 × 46 cm, Hamburger Kunsthalle

Celník v Praze

Po Benátkách a Paříži se Praha stává třetí zastávkou výstavy Henriho Rousseaua. Národní galerie ostatně vlastní jeden z malířových nejslavnějších obrazů, jeho autoportrét na pařížském nábřeží. Přehlídka v Praze je stejně jako v předchozích případech založena na konfrontacích Rousseauových obrazů s díly jiných umělců, aby vynikl jejich vzájemný vztah. Výběr expozitů z obou zahraničních expozic nově doplňují práce českých výtvarníků, kteří měli k Rousseauovi rovněž velmi intenzivní vazbu. ■

Celník Rousseau: Malířův ztracený ráj / Palác Kinských, Staroměstské nám. 12, Národní galerie v Praze / 15. 9. 2016–15. 1. 2017
[WWW.NGPRAGUE.CZ](http://www.ngprague.cz)

INZERCE

Galerie Kodl, s. r. o. / Národní 7, 110 00, Praha 1 / otevřeno: 10–18 h / telefon: 251 512 728 / mobil: 602 327 669 / galerie@galeriekodl.cz / www.galeriekodl.cz

KODL
G A L E R I E

Děkujeme vám za historicky druhou nejúspěšnější aukci a dovolujeme si vám oznámit, že přijímáme obrazy na náš nadcházející podzimní Aukční den.

František Janoušek: Poutník, olej na plátně, dat. 1935, sign. LD, 62 × 83 cm
vyvolávací cena 2 200 000 Kč, odhadní cena: 3 500 000–4 500 000 Kč

Pasta Oner: The Spirit of Ecstasy, akryl na plátně, dat. 2016, 170 × 250 cm
vyvolávací cena 250 000 Kč, odhadní cena: 400 000–600 000 Kč

Maximilian Haushofer: Königsee, olej na plátně, dat. 1843, sign. LD, 79 × 116 cm
vyvolávací cena 600 000 Kč, odhadní cena: 700 000–900 000 Kč